

Oponentský posudek bakalářské práce Lucie Chocholoušové

Případ Waterloo

Lucie Chocholoušová si pro svou bakalářskou práci zvolila bezesporu zajímavé téma: analýzu trestního řízení se členy divadla Waterloo, probíhajícího v Ostravě na počátku sedmdesátých let (1971 – 1972) a představujícího nejotevřenější zásah nastupujících normalizátorů proti divadelníkům – pro čtyři z obviněných skončil proces nepodmíněným odnětím svobody.

Diplomantka provedla zevrubný a pro bakalářskou práci nadstandardní průzkum v několika institucích (Okresní soud v Ostravě, Archiv bezpečnostních složek ÚSTR, Archiv University Palackého v Olomouci) a pečlivě prostudovala nalezené policejní i soudní spisy, vztahující se k případu, stejně jako jeho dobový mediální ohlas. Na základě těchto pramenů předkládá poměrně přesvědčivou rekonstrukci procesu, při níž věnuje pozornost zejména ideologicky účelové argumentaci uváděné v posudcích soudních znalců, a mapuje postoje a taktiky jednotlivých členů divadla Waterloo.

Úctyhodná heuristika však skýtá i úskalí. Diplomantka byla konfrontována s materiálem poznamenaným již radikálně se prosazující normalizací a tudíž značně specifickým, jehož plné kritické zhodnocení a vytěžení předpokládá hlubokou znalost dobového ideologického diskursu a rétoriky, která Lucii Chocholoušové přeci jen místy ještě chybí. Nejde zdaleka tolik o drobné dílčí nepřesnosti (např. osvobození roku 1968 – s. 14, reformování komunisté namísto reformních – s. 41), jako spíše o základní přístup k nalezeným pramenům. Sledovaný soudní proces byl připravený a manipulovaný a jeho smyslem bylo nejen zlikvidovat divadlo Waterloo a redakci časopisu Tramp, ale také exemplárními tresty vyslat jasný signál, že prostor povoleného i tolerovaného se radikálně zužuje. Toto vše autorka sice konstatuje, ale při vyhodnocování materiálů ne vždy dostatečně využívá a místy jako by pozapomínala, že texty, s nimiž pracuje, neusilují postihnout realitu, ale provádějí utilitární mocenskou a ideologickou manipulaci (jak ostatně dokládají např. citáty z tisku, které přesně v intencích dobové rétoriky naznačují propojení mladých umělců s neonacismem a dehonestují je jako povýšené lenochy – s. 32).

Je třeba konstatovat, že celostní kritická analýza oficiálních pramenů z období normalizace, jejíž nositelé prosadili do veřejné komunikace specifický jazyk, představuje komplikovaný problém. Jeden příklad z hodnocené práce: „Po prováděné konsolidaci poměrů

jsem se nechoval závadně“ (s. 37) – rozklíčovat význam této výpovědi, nejen v rovině lexikální, ale i v širších kontextech, jistě není jednoduché. Lucie Chocholoušová provedla první a velmi solidní pokus o ponor do bažin normalizačního metajazyka. To, že se v nich místy ztrácí, je pochopitelné - jde bezesporu o fenomén, který asi nelze komplexně zvládnout v rámci bakalářské práce.

Práci **doporučuji k obhajobě** a s přihlédnutím k výše uvedeným skutečnostem **navrhuji známku velmi dobře.**

9. 6. 2017

PhDr. Barbara Topolová, PhD.

